

Om trende, formeentligt ubeskrevne Fisk af Characinernes eller Karpelaxenes Familie.

Af Professor **J. Reinhardt**.

De Fisk, som jeg skal have den Ære at forelægge for Selskabet, har jeg under mine Ophold i Brasilien indsamlet i Provindsen Minas Geraes. Den ene af dem henhører til en allerede tidligere opstillet Slægt; de tvende andre maae efter min Mening betragtes som Typer for nye Slægter. Jeg skal først omtale disse sidste.

I.

Piabina Rhdt. nov. gen.*).

Den Fisk, for hvilken jeg danner denne nye Slægt, slutter sig til de Characiner, som ved deres Tandforhold paa en Maade kunne siges at gjøre en Overgang fra de strængt carnivore Former til de frugivore, og staaer navnlig Slægterne *Tetragonopterus*, *Bryconops*, *Chalcinus*, *Chalceus* og *Chalcinopsis* nær. Saa længe man imidlertid vil tillægge de Characterer, der ere blevne gjorte gjældende ved Opstillingen af disse Slægter, og navnlig Tandforholdet, hele den Vægt, som de Ichthyologer, der særligt have beskæftiget sig med denne Fiskefamilie, hidtil have været temmelig enige i at indrømme dem, synes den ikke ret vel at kunne finde Plads i nogen af de ovennævnte Slægter. Den har, ligesom Slægterne *Tetragonopterus* og *Bryconops*, ikkun en eneste Række Tænder i Underkjæben, men den afviger fra den første af dem, dels ved at have, ikke to, men tre Tandradler paa Mellemkjæbebenene, dels ved en anden Form af Tænderne, navnlig af dem i den forreste Række paa disse Been. *Bryconops*-Slægten nærmer den sig unægtelig forsaavidt noget mere, som den ialfald

*) Navnet er laant fra «*Piabinha*», et Diminutiv af *Piaba*, Indvaanernes Benævnelse for *Tetragonopterus*-Arterne i Omegnen af Lagoa Santa.

har det samme Antal Tandradet i Mellemkjæben som denne; men baade i Mellem- og i Underkjæben have Tænderne, som den følgende Beskrivelse vil vise, en anden Form end hos denne Slægt, og dertil kommer, at Overkjæbebenene dog bære nogle Tænder, medens disse Been ere ganske tandløse hos *Bryconops*. Slægterne *Chalcinus*, *Chalceus* og *Chalcinopsis* have, som be- kjendt, to Rader Tænder i Underkjæben, og allerede denne Om- stændighed synes at forbyde, at den foreliggende Fisk henføres til nogen af dem; *Chalcinopsis* har fremdeles een Tandække mere i Mellemkjæbebenene end vor Fisk, nemlig 4, og *Chalcinus* og *Chalceus* frembyde ligeledes, foruden den allerede fremhævede Forskjel i Tandforholdet, ogsaa andre mindre Afvigelser, der ville fremgaae af den efterfølgende Beskrivelse.

Den nye Slægt vil formeentligt være tilstrækkeligt karakteri- seret ved følgende Diagnose:

Dentes in osse intermaxillari triseriales, in anteriore serie conici, in posterioribus tricuspidati, dentes perpauci in parte suprema ossis maxillaris; dentes inframaxillares uniseriales tri- cuspidati. Corpus elongatum, compressum, abdomine obtuse carinato. Squamae magnae. Radii branchiostegi quatuor. Aper- tura branchialis magna. Dentes pharyngei velutini. Pinna dorsalis inter ventrales et analem.

Piabina argentea Rhdt.

Tab. I, Fig. 1-2.

Hovedets Længde er lidt mindre end den største Høide, der omtrent indeholdes $4\frac{1}{3}$ Gang i Totallængden. Øinenes Gjennemsnit indeholdes $3\frac{1}{2}$ Gang i Hovedets Længde og er lidt mindre end deres ind- byrdes Afstand. Længs Sidelinien tælles omtrent 40 Skjæl. Finnernes Straaletal ere:

Rygf. 10; Gatf. 22; Halef. 2. 19. 2; Brystf. 13; Bugf. 8.

Denne lille Fisk har næsten Udseendet af en lang- strakt *Tetragonopterus*-Art, men faaer dog et noget for-

skjelligt Præg derved, at Overkjæben springer lidt frem foran Underkjæben. Hovedet er af Middelstørrelse, dets Længde udgjør henimod en Femtedeel af Total længden; Pandefluden krummer sig jævnt nedad ligetil Snuden, der er afrundet og tyk samt vel i og for sig kort, men dog noget længere end hos *Tetragonopterus*-Slægten; Underkjæben stiger ogsaa mindre steilt i Veiret end hos denne, og rager selv, naar Gabet opspiles, ikke saa langt fortil som Overkjæben. Saavel Overkjæben som Underkjæben er forsynet med Læber, af hvilke imidlertid Underkjæbens er meget tykkere og mere kjødfuld end den anden. Paa Mellemkjæbebenene ere Tænderne stillede i trede tydeligt fra hinanden afsondrede Rader; den forreste bestaaer af 8 Tænder (4 paa hvert Mellemkjæbebeen), der ere kegleformige, meget tykkere ved Roden og forsynede med en kort bagtil krummet Spids; kun paa den yderste Tand i Rækken viser der sig en svag Antydning til den tricuspid Form. I de tvende bageste Rader ere Tænderne ligeledes meget tykke ved Roden, men de ere alle tydeligen tretakkede, dog saaledes, at den midterste Tak rager høit op over Sidetakkerne; og medens det i den forreste Tandække er Tændernes bageste Flade, der er noget udhulet, er det i de to bageste Rader omvendt den forreste Flade, med hvilken dette er Tilfældet; i den mellemste Række tælles 4 Tænder, i den bageste 8 ligesom i den forreste. Den største Deel af Overkjæbebenet er tandløs, kun tæt ved Articulationen med Mellemkjæben findes der tre sammentrykte savtakkede Tænder; Underkjæben endelig bærer en eneste Række af 12 tretakkede Tænder, der aftage i Størrelse bagtil; Ganen er tandløs. Bag Mellemkjæbens Tandradler findes et smalt Hudseil, og et lignende dog endnu smallere er udspændt bag Underkjæbens Tandække; Tongen er fortil stumpt afrundet og i et temmeligt stort Stykke adskilt fra Underkjæben. Øinene ere næsten kredsrunde og temmelig store, saa at deres Gjennemsnit kun indeholder $3\frac{1}{2}$ Gang i Hovedets Længde; deres indbyrdes Afstand er noget større end deres Gjennemsnit. Næseborene ere som hos det

store Flertal af Characinerne blot adskilte ved en tynd Hudvæg og anbragte lidt nærmere ved Øiet end ved Midten af Snuden; det bageste er temmeligt stort og halvmaaneformigt; det forreste mindre, kreds rundt og bagtil forsynet med en Hudlap, som næsten ganske kan lukke det bageste. Øiebene forholde sig i det væsentlige som hos *Tetragonopterus*-Slægten; det forreste er meget lille, det tredje større end alle de øvrige tilsammen; de tvende første ledsage Overkjæbebenet og skjule dettes bageste Rand, naar Munden er lukket. Ogsaa Forholdet mellem Gjællelaagets enkelte Stykker er som hos ovennævnte Slægt; af Forgjællelaaget er kun den bageste Rand og det nederste Hjørne synligt; det egentlige Gjællelaag er meget høit men smalt; Under- og Mellemgjællelaaget ere begge smaa, og det sidste næsten ganske skjult af Forgjællelaaget. Gjællestraalerne ere 4 i Tallet; Gjællespalten er meget stor; paa den første Gjællebues concave Side findes nogle korte, svagt krummede Forlængelser; Svælgbenene bære yderst smaa Fløielstænder.

Kroppen er langstrakt; den største Høide, der falder ved Roden af Bugfinnerne, indeholdes omtrent $4\frac{1}{3}$ Gang i Fiskens Totallængde og er lidt større end Hovedets Længde. Ryggen er afrundet og kjødfuld, dog tiltager Tykkelsen endnu et Stykke nedad Siden, hvorpaa den atter aftager indtil Bugens Midtlinie, der danner en stump Kjøl. Rygprofilen stiger i Flugt med Pandefladen i en jævn Bue opad til Rygfinnens Begyndelse, fra hvilket Punkt den atter skraaner langsomt nedad; Bugprofilen løber i en regelmæssig men lav Bue fra Spidsen af Underkjæben til Gatfinnens Begyndelse, og som en Følge heraf er der ikke synderlig stor Forskjel mellem Høiden af Kroppen over Nakken og over Gadboret, hvilket sidste omtrent sidder i Midten af Lege- met, Halefinnen fraregnet.

Rygfinnen er anbragt i Legemets forreste Halvdeel, saa at dens bageste Straale endnu sidder lidt foran for Midten af Fiskens; dens Længdestrækning indeholdes omtrent $10\frac{1}{3}$ Gange i Total- længden; af dens 10 Straaler ere de 2 første og den bageste

udeelte, de øvrige spalte sig i Enden; den første er ikke fuldt halv saa høi som den anden, der er Finnens høieste; de følgende aftage gradviis, men temmelig meget i Længde indtil den tiende, der kun er lidt høiere end den første. Gatfinnen udspringer ubetydeligt længere bagtil end Rygfinnens sidste Straale og er temmelig lang; af dens 22 Straaler ere de tre første udeelte, Resten forgrenede, og den sidste endog spaltet heelt ned til Roden. Den første Straale er rudimentær og neppe synlig uden at nogle Skjæl borttages, ogsaa den anden er endnu kun kort og neppe en Trediedeel saa lang som den tredje; denne er igjen lidt kortere end den fjerde, der er den længste af alle; de følgende Straaler aftage gradviis, men temmelig meget i Høide indtil den tiende eller ellefte, hvorpaa de øvrige kun forkortes meget lidt, og som en Følge heraf er Finneranden noget indhulet fortil. Fedtfinnen er anbragt omtrent ovenover Gatfinnens sidste Straale; den er indkneben ved Roden og bliver noget bredere mod Enden. Halefinnen er meget dybt kløftet i tvende tilspidsede Flige; hos det ene Exemplar har jeg talt 19 Straaler i den, hos det andet 20 foruden tvende smaa Støttestraaler saavel foroven som forneden. Brystfinnerne ere lavt tilhæftede, tilspidsede og middelstore, saa at de ikke naae fuldt hen til Bugfinnernes Rod og omtrent indeholdes $6\frac{1}{2}$ eller henimod 7 Gange i Total længden; deres første Straale er udeelt og kun ubetydelig kortere end den anden, der er den længste i Finnen og forgrenet i Spidsen ligesom de følgende med Undtagelse af de to sidste, der atter synes at være udeelte; Straalernes Antal er 13, dog har jeg hos et Individ talt 14 i den ene Brystfinne, medens den anden viste hint Antal. Bugfinnerne ere endeel kortere end Brystfinnerne og naae med deres Spidser forbi Gadboret næsten lige til Gatfinnen; hos det ene Individ har jeg fundet 9 Straaler i dem, af hvilke den første og de tvende sidste vare udeelte; hos det andet Exemplar, jeg har kunnet undersøge, fandtes der kun 8 Straaler, og af disse vare da kun den første og den sidste udeelte.

Skjællene ere temmelig store men tynde; deres Høide er betydelig større end deres Længde, og de største Skjæl, der maa søges i Kroppens forreste Deel lidt under Sidelinien, ere omtrent $3\frac{1}{2}$ Millim. høie og 2 Mill. lange. De have en uregelmæssig aflang Form, idet den forreste Rand er noget mindre buet end den bageste; langs Sidelinien tælles 40 eller 41 Skjæl, og mellem Bugfynnens Rod og Midtlinien af Ryggen findes 11 Skjælradet. Med Hensyn til Skjællenes Bygning kan det bemærkes, at der parallelt med deres forreste Rand findes endeel, just ikke tæt stillede Væxtstriber; paa den bageste Deel af Skjællene tabe disse sig, og her findes da nogle fra Skjællets Midte udstraalende mere eller mindre regelmæssige Furer, der løbe hen til dets bageste Rand og hvis Antal sædvanligst er 10 til 12. Sidelinien er meget tydelig; den udspringer omtrent i Høide med Gjællelaagets øverste Rand, bøier sig i Begyndelsen noget nedad, men antager derpaa en horizontal Retning; dens Skjæl vise intet særegent, Slimkanalen fraregnet; denne er enkelt og aabner sig bagved Skjællets Midte.

Den friske Fisks Farve seer jeg mig ikke istand til at angive; paa Spiritus-Exemplarer har Pandefladen og Ryggen en brungul Farve, som imidlertid efter Analogie at slutte formodentligt hos den levende Fisk har været grønagtig; Siderne af Hovedet og Kroppen ere sølvglindsende, og en Sølvstribet, der er mere skinnende end den øvrige Deel af Kroppen, og som bliver desto mere iøinefaldende, jo mere den nærmer sig Halefinnen, løber langs hele Siden lidt ovenfor Sidelinien; Rygfinnen og Gatfinnen ere hist og her svagt skyggede med Sort; Øiets Hornhud har endnu i Spiritus vedligeholdt en rødlig gylden Glands.

Maal:

fra Snudespiden til Spidsen af Halefynnens øvre Flig	75	Mill.
- " - Rygfinnen	30	—
- " - Gadboret	32	—
Høide over Nakken	12	—

største Høide	16 Mill.
Høide over Gadboret	14 —
Høide foran Halefynnens Rod	6 —
Afstand fra Snudespiden til Gjællelaagets Bagrand . .	14 ¹ / ₂ —
— — — — — til Øiet	5 —
Øinenes indbyrdes Afstand	5 ¹ / ₂ —
Øiets Længdegjennemsnit	4 ¹ / ₂ —
de bageste Næsebors indbyrdes Afstand	3 —
Rygfynnens Længde	7 ¹ / ₂ —
Gatfynnens Længde	16 ¹ / ₂ —
Brystfynnernes Længde	12 —
Bugfynnernes Længde	9 —

De to eneste Exemplarer af denne Fisk, som ere komne mig ihænde, ere til forskjellig Tid fangede i Omegnen af den lille By Lagoa Santa sammen med Exemplarer af en *Tetragonopterus*-Art i en lille Bæk, som udgyder sig i Rio das Velhas; Fiskerne der i Egnen synes ikke at have noget særegent Navn for den, men at betragte den som en Piaba (*Tetragonopterus*). Begge Exemplarer ere paa det nærmeste ligestore.

II.

Characidium Rhdt. nov. gen.

Til Grund for denne nye Slægt ligger en i flere Henseender ret mærkelig lille Fisk, hos hvilken Tændernes Stilling er den samme som hos *Leporinus*, *Schizodon* og *Rhytiodus*, medens deres Form noget nærmer sig Tandformen hos *Piabucina*, en Slægt, med hvilken Fisken iøvrigt ingen habituel Lighed har, idet den i den Henseende snarere maa siges at ligne de tvende førstnævnte Slægter. Den nye Slægts væsentligste Eendommeligheder kunne sammenfattes i følgende Diagnose:

Dentes in osse intermaxillari et mandibula uniseriales, tere-
tes, pro majore parte apice tricuspidati. Os minutum. Nares
utrinque duae inter se distantes. Corpus elongatum, leviter com-

pressum, abdomine rotundato. Squamae magnae. Apertura branchialis sat magna. Radii branchiostegi quatuor. Pinna dorsalis supra ventrales.

Characidium fasciatum R hdt.

Tab. 2, Fig. 1—2.

Den største Høide indeholdes omtrent 5 Gange i Totallængden, en mørk Længdestribe følger Side- linien, og 12 til 13 mørke Tverbaand strække sig langs Kroppen fra Ryggen nedad mod Bugen. Finner- nes Straaletal er:

Rygf. 11; Gatf. 8; Halef. 3. 19. 3; Brystf. 11; Bugf. 9.

Det er en langstrakt noget sammentrykt lille Fisk, med til- rundet Ryg og Bug, hvis Legeme kun afsmalnes ubetydeligt mod begge Ender.

Hovedet er lille; dets Længde indeholdes fra 5 til $5\frac{1}{3}$ Gang i Totallængden, og er ligestor med eller lidt større end Kroppens største Høide. Snuden er meget kort og but, Pandefloden er afrundet i Tværretningen, og krummer sig desuden jævnt nedad mod Snudespidsen; i en omtrent lignende Bue stiger Hovedets Underflade opad. Øinene ere af Middelstørrelse, deres Gjen- nemsnit indeholdes henimod 4 Gange eller hos smaa Individier $3\frac{1}{2}$ Gang i Hovedets Længde; de ere anbragte langt fortil i Hovedet, saa at Afstanden mellem Øieranden og Snudespidsen neppe er større end deres Gjennemsnit, der atter er ligestor eller ubetydeligt mindre end deres indbyrdes Afstand. Næse- borene ere adskilte ved et bredt Mellemrum*); de ere kreds-

*) Naar Forfatterne af *Horae ichthyologicae* ved Siden af Tilstedeværelsen eller Mangelen af en Hudfinne tillige have benyttet de forreste og bage- ste Næsebors indbyrdes Stilling til derfra at hente adskillende Charakte- rer mellem de to store Afdelinger, hvori de dele Characinerne Familie, og navnlig tillægge den med Fedtfinne forsynede Afdeling «*foramina nasalia anteriora et posteriora approximata valvula cutanea tantum se- juncta*», saa synes det at være undgaaet dem, at den fra disse Aabnin- gers Stilling hentede Charakter ikke har almeen Gyldighed, og at *Lepo-*

runde, af Størrelse som et fint Naalestik, det bageste er anbragt i Høide med Øiets øverste Rand, lidt foran og indenfor dette; det forreste sidder paa Grund af Snudens Krumning noget lavere end det forrige, og er omgivet af en ophøiet Rand. Munden er meget lille, endnu mindre end hos Leporinerne, men ikke som hos disse forsynet med tykke kjødfulde Læber; det opspilede Gabs Brede er kjendeligt mindre end Øiets Gjennemsnit. Det er kun Mellemkjæbebenene og Underkjæben, der bære Tænder, medens de, iøvrigt vel udviklede og temmelig bevægelige Overkjæbebeen ere tandløse ligesom ogsaa Ganebenene. Paa hvert af de tandbærende Been sidde Tænderne fastvoxede i en enkelt Række; betragtede under Microscopet vise de sig at være trinde, tyndere i Midten end ved Roden, men atter tykkere mod Spidsen, der deler sig i 3 Takker, som ere noget mere udviklede paa Underkjæbens end paa Mellemkjæbens Tænder, og af hvilke den midterste rager høit op over Sidetakkerne; fra Symphysen af aftage Tænderne i Størrelse mod Siden og bagtil, og samtidig blive Sidetakkerne stedse mindre, indtil de næsten ganske ere forsvundne paa den yderste eller de tvende yderste i hvert af de tandbærende Been; paa hvert Mellemkjæbebeen tælles 5 til 6 Tænder, og paa hver af Underkjæbens Grene 7 til 8. Tongen er lille og trekantet, omtrent ligesaa bred ved Roden som den er lang. Kinderne ere kjødfulde og for største Delen dækkede af en blød Hud, idet Øiebenene, ganske imod Reglen hos denne

---

rinus og *Schizodon* blandt de af dem selv optagne Slægter have Næsebor, der ere adskilte ved et stort Melletrum ganske paa samme Maade som hos Afdelingen uden Fedtfinne; en lignende Stilling af disse Aabninger findes fremdeles hos den af Kner grundede Slægt *Rhytiodus*, og som sagt nu endvidere ogsaa hos den her opstillede nye Slægt. Men ligesaa lidt som Næseborenes Stilling altsaa er constant hos den med Fedtfinne forsynede Afdeling, ligesaa lidt synes den i og for sig at have nogen synderlig stor Betydning; thi jeg har i Rio das Velhas fundet en ny *Leporinus*, der iøvrigt ligner *Leporinus vittatus* Val. (*L. pictus* Kner) meget, men hos hvilken Næseborene virkelig i Modsætning baade til denne og til alle andre mig bekjendte Arter af denne Slægt kun ere adskilte ved en tynd Hudvæg, medens jeg iøvrigt aldeles ikke har fundet andre Eiendommeligheder hos den, der kunde betinge en generisk Sondring.

Familie, ere yderst smaa og kun danne en ganske smal Halvring nedenunder Øiet, saa at der lades et stort Mellemrum tilbage mellem dem og Gjællelaagssystemet; dette sidste viser intet eiendommeligt; Grændserne mellem dets enkelte Stykker ere kun lidet iøinefaldende; det egentlige Gjællelaag har Form af en oventil afstumpet Triangel og danner i Forbindelse med Undergjællelaaget et fremspringende Hjørne, der er kantet med en Hudbrømme. — Den første Gjællebue bærer paa sin indvendige concave Rand temmelig lange tilspidsede bevægelige Forlængelser; paa de øvrige Gjællebuer findes paa samme Sted meget kortere kegleformede Forlængelser; Svælgbenene ere tæt besatte med næsten microscopisk smaa, svagt krummede og spidse Tænder.

Rygfinnen er anbragt saaledes, at dens bageste Straale omtrentlig betegner Midten af Legemet, Halefinnen iberegnet; den bestaaer af 11 Straaler, af hvilke de 2 forreste ere udeelte, Resten spaltede i Enden; den første er omtrent halv saa lang som den anden, den fjerde er den længste, men kun ubetydeligt længere end den tredie og femte; i et enkelt Tilfælde har jeg talt 12 Straaler i denne Finne. Gatfinnen er kort, men temmelig høi, dog naaer dens Spidse ikke Halefinnens Rod, naar den lægges op langs Kroppen; den bestaaer af 8 Straaler, af hvilke de to forreste ere udeelte, de øvrige derimod forgrenede; den tredie Straale er den længste, den første lidt kortere end den ottende. Fedtfinnen er lille og sidder længere bagtil end Gatfinnens sidste Straale. Halefinnen er ved et, dog kun lidet dybt Indsnit deelt i tvende afrundede Flige; den bestaaer af 19 større Straaler, udenfor hvilke der endnu saavel for oven som for neden tælles tre smaa Støttestraaler. Brystfinnerne ere forholdsviis store og give Fisken et noget eiendommeligt Præg ved deres ovale Form, der betinges af de første Straalers ringe Længde; Finnen bestaaer nemlig af 11 Straaler, som jævnt tiltage i Længde indtil den femte, der er rigelig dobbelt saa lang som den første; fra den 6te Straale af tager Straalernes

Længde atter ligesaa jævnt af igjen; de tre første og den sidste Straale ere udeelte, Resten tvedeelt mod Spidsen. I et enkelt Tilfælde har jeg kun truffet 10 Straaler i denne Finne, idet de forgre- nede Straalers Antal var blevet formindsket med een. Bugfinnerne udspringe nedenunder Rygfinnens tredie eller fjerde Straale og ere noget kortere end Brystfinnerne, men have i det væsentlige samme Form som disse; de bestaae af 9 Straaler, af hvilke den tredie er den længste; anden og femte ere ligelange, og den første ubetydeligt længere end niende; med Undtagelse af den første og den sidste Straale ere de øvrige spaltede i Spidsen. Ved Finnens ydre Rod findes som sædvanligt et stort, langstrakt og tilspidset Skjæl.

Skjællene ere snarere store end middelstore; mellem Bug- og Rygfinnen har jeg talt 8 Rader, af hvilke tre ligge neden- under Sidelinien; denne løber i ganske lige Linie og gaaer hen over 36 til 38 Skjæl; endelig har jeg fundet 12 Skjæl mellem Nak- ken og Rygfinnen. Skjællene ere paa de fleste Steder af Legemet omtrent ligesaa lange som høie og have nogenlunde Halvmaane- form, idet deres forreste Rand næsten er lige afskaaren, deres bageste tilrundet og kantet med en tynd Hudbrømme. Deres ubedækkede Deel har et rifflet Udseende paa Grund af endeel Striber, som udstraale vifteformigt henimod Skjællets bageste Rand, og naae lige hen til den denne omgivende Hudbrømme; Antallet af disse Striber vexler mellem 10 og 15, og de ere desto kortere, jo nærmere de ligge Skjællets øverste eller nederste Rand, idet de midterste naae meget nærmere henimod Skjællets Forrand end de yderste. Foruden disse Viftestraaler findes der desuden i den forreste Deel af Skjællet meget finere concentriske Væxtstribes, som løbe parallelt med Skjællets for- reste, øverste og nederste Rand, men hverken ere synderlig tal- rige eller tætstillede. Sideliniens Skjæl ere forsynede med en enkelt rørformig Sliimkanal, der aabner sig noget bagved Skjællets Midte.

Grundfarven er sædvanligst brungraa, lysere nedad mod Bugen, paa hvilken der ligesom ogsaa paa Gjællelaaget viser sig

et svagt Sølvskjær; langs hele Kroppen løber der umiddelbart ovenfor Sidelinien en sortagtig Stribe, og desuden findes der tolv til tretten noget uregelmæssige Tværbaand af samme Farve, som fra Ryggen strække sig nedad mod Bugen. Hos nogle Individer er Grundfarven lysere, mere graaguul, og navnlig synes Fisken i visse Vande at have mørkere, i andre lysere Farver; endelig fortjener det at anføres, at jeg engang har faaet et Exempla, der ikke havde mindste Spor til de mørke Tværbaand, medens dog Længdebaandet var tydeligt som sædvanligt; denne Forskjel i Tegningen var imidlertid den eneste Afvigelse, jeg kunde finde hos det omtalte Exemplar, og jeg kan derfor indtil videre kun ansee det for en Varietet af den med Tværbaand prydede Form.

Med Hensyn til den indre Bygning kan bemærkes, at Svømmeblæren har den sædvanlige Form; Tarmen gjør kun een Bugt, og er ved sit Udspring forsynet med 6 appendices pyloricae. Leveren støder med sin concave Flade op til Maven, og deler sig derpaa i tre Lapper, af hvilke den, der ligger paa venstre Side af Maven er størst, den paa høire mindst.

Maal:

Længde fra Snudespidsen til Enden af Halefinnen	57 Mill.
Afstand fra Snudespidsen til Rygfinnen	21 —
— - - - - Gattet	33 ¹ / ₂ —
Høide over Nakken	7 ¹ / ₂ —
— foran Rygfinnen	9 ¹ / ₃ —
— ved Gattet	8 —
— ved Roden af Halefinnen	6 —
Tykkelse over Gjællelaaget	5 —
— lige foran Rygfinnen	5 ¹ / ₂ —
Afstand fra Snudespidsen til Øiet	3 —
— - - - - til Gjællelaagets Bagrand	10 ¹ / ₂ —
Øiets Gjennemsnit	2 ¹ / ₂ —
Øinenes indbyrdes Afstand	2 ¹ / ₂ —
Rygfinnens Længde	7 —

Gatfinnens Længde	3 ¹ / ₂ Mill.
Brystfinnernes Længde	11 ¹ / ₂ —
Bugfinnernes Længde	9 ¹ / ₂ —

Denne lille Fisk, som i Omegnen af Lagoa Santa er bekendt under Navnet Lambari*), er almindelig i de fleste af de Bække og Aaer, der falde i Rio das Velhas; ogsaa i Smaasøerne forekomme den, og jeg har navnlig erholdt flere Exemplarer fra Søen Lagoa Santa ved den lille By af samme Navn. Det Individ, hvis Maal ere anførte ovenfor, var ikke blot det største jeg har seet, men tillige meget betydeligt større end et hvilket som helst af de mange andre, jeg har fanget; Fiskens Middelstørrelse kan neppe sættes til mere end 40 Millimetre, og allerede med en Længde af 34 Millimetre er den yngledygtig. I Maven paa adskillige Exemplarer, som jeg har undersøgt, har jeg stedse fundet Levninger af yderst smaa Insektlarver og naideagtige Orme. Dens Legetid kan jeg ikke angive med fuldkommen Sikkerhed; jeg har henimod Midten af Januar (d. 10de) erholdt Hunner fra Lagoa Santa, hvis Bug var udspilet af de stærkt udviklede Rognsække, og som øiensynligen inden faa Dage vilde have gydt deres Rogn, men paa den anden Side har jeg ogsaa allerede i de første Dage af October fanget Hanner i en Bæk i Nærheden af den faa Miil fra Lagoa Santa liggende Landsby Sumidouro, hos hvilke Melkesækkene allerede vare betydelig store. Det er en rolig og tillidsfuld lille Fisk; man kan stikke en Stok ned i Vandet og nærme den til Fiskens paa et Par Tommers Afstand uden at den foruroliges derved; derimod flygter den strax, naar den hører det mindste Pladsk i Vandet; endnu maa jeg omtale en Eiendommelighed i dens

*) I andre Egne af Provindsen Minas Geraes anvendes dette Navn imidlertid paa andre Fisk; thi A. de St. Hilaire omtaler (Voy. i Rel. T. II, 33, 86 og 275) en Lambari fra Itamarandiba og flere andre af Arrasuahy's Bifloder, der ikke kan være den her omtalte ubetydelige lille Fisk, da den er Gjenstand for Fangst, og i Egnen, der gennemstrømmes af Rio doce, har jeg selv hørt de der forekommende *Tetragonopterus*-Arter benævnes saaledes.

Levemaade, som jeg vel ikke selv har havt Leilighed til at iagt- tage, men paa hvilken jeg er bleven gjort opmærksom af en Person, der oftere har været Vidne til dette Træk hos Fisken, og hvis Paalidelighed og skarpe Iagttagelsesevne jeg i flere andre Til- fælde har lært at skatte. I flere af de Aaer, hvor Lambari'en forekommer, bliver der undertiden for Fiskefangstens Skyld tværs over Aaen opført et Slags Gjærde eller Dæmning af meget tæt stillede Grene eller Pæle, hvorved Aaen afdæmmes, saa at Vandet ovenfor denne Dæmning kommer til at staae flere Tom- mer høiere end paa den modsatte Side, og, hvor Pælene slutte vel, kun ganske langsomt siver igjennem; paa slige Steder skulle nu Lambari'erne krybe op paa Pælene ovenfor Vandspeilet og i lodret Stilling klamre sig fast paa det fugtige Belte, der be- tegner Forskjellen mellem Vandstanden ovenfor og nedenfor Dæmningen; ofte flokkes de i saa stor Mængde, at de sidde ganske tæt op til hinanden, og i denne Stilling skulle de da efter min Hjemmelsmands Angivelse tillade, at man kommer dem ganske nær og endog piller dem af med Fingrene, uden at de tænke paa at flygte.

III.

Parodon Hilarii Rhdt. nov. sp.

Tab. 2, Fig. 3—4.

Legemets største Høide indeholdes $5\frac{2}{3}$ Gang i Totallængden og er paa det nærmeste lig med Hove- dets Længde. Paa hvert Overkjæbebeen, tæt ved dets Forbindelse med Mellemkjæbebenet, sidde to Tænder, betydelig mindre end dem i Mellemkjæben, men af samme Form og bevægelige som disse. I Underkjæ- ben findes paa hver Side ikkun to Tænder. Finner- nés Straaletal ere:

Rygf. 11; Gatf. 9; Halef. 3-19-3; Brystf. 15; Bugf. 8.

Parodon-Slægten talte kun den eneste Art fra de ferske Vande omkring Byen Maracaibo, paa hvilken den var bleven opstillet i Histoire des poissons*), indtil Professor R. Kner for nogle Aar siden gjorde Ichthyologerne bekendt med nok en Repræsentant for denne mærkelige Slægt, som den afdøde østerigske Reisende Natterer i sin Tid havde opdaget i den brasilianske Provinds Mato Grosso i Cuyabafloden, en af Paraguays Bifloder**). Ogsaa i den af mig bereiste Deel af Brasilien forekommer der en *Parodon*, men, skjøndt den ganske vist staaer den af Natterer opdagede *Parodon nasus* meget nær, afviger den dog i flere Henseende saameget fra den Beskrivelse, Kner har givet af den, at jeg maa ansee den for en forskjellig og selvstændig Art, som jeg tillader mig at give Navnet *Parodon Hilarii* efter den berømte franske Botaniker August de Saint-Hilaire, hvis Reiser i Brasilien i saa mange Retninger har udvidet Kundskaben til dette udstrakte Land og dets Naturfrembringelser.

I sine Omrids ligner den af mig hjembragte *Parodon* mere den af Kner beskrevne Art end den ældst bekendte, *Parodon suborbitalis*; navnlig beskriver Rygprofilen ligesom hos den førstnævnte en stærkere Bue end Bugprofilen, medens det modsatte er Tilfældet hos *P. suborbitalis*; fremdeles springer Snuden ogsaa her frem foran Underkæben og er fortil og nedad skraat afskaaren, medens den er lodret afskaaren og derfor heller ikke fremspringende hos den sidstnævnte; endelig har den ligesom den af Kner beskrevne Art et kjendeligt større Hoved end *Parodon suborbitalis*. En nøiagtig Sammenligning med Kners Beskrivelse og Afbildning viser dog, at min Fisk er noget mere langstrakt end hans, idet Kroppens største Høide (ved Rygfinnens

*) Vol. 22 (Paris 1849) S. 50, Tab. 637.

**) R. Kner, zur Familie der Characinen, i XVII og XVIII Bind af Denkschriften der mathematisch-naturwissenschaftliche Classe der Kaiserliche Akad. d. Wissenschaften, Wien 1849; ogsaa særskilt udgivet, Side 31 i Særtrykket, Tab. VIII fig. 17.

Begyndelse) indeholdes godt og vel $5\frac{2}{3}$ Gang i Totallængden eller $4\frac{2}{3}$ Gang i Kroppens Længde, Halefinnen fraregnet, og paa det nærmeste er ligestor med Hovedet, medens den er kjendelig større end Hovedets Længde hos *P. nasus*. Fremdeles er Rygfinnen anbragt lidt mere fortil end hos denne sidstnævnte, thi medens den bageste Straale i denne Finne hos denne sidder i Midten eller vel endog lidt bagved Midten af Afstanden fra Snuden til Indsnittet i Halefinnen, sidder den hos min Art et Stykke foran for Midtpunktet af denne Linie.

Denne Forskjel i Kropformen er imidlertid neppe stor nok til at være af afgjørende Betydning, og jeg vilde ikke have voget at opstille den af mig hjembragte *Parodon* som en egen Art, hvis den ikke tillige i sit Tandforhold havde frembudt ikke uvæsentlige Afvigelser fra begge de ældre Arter. Medens der nemlig hos disse i Overmundens kun angives en Række af otte Tænder, som ere bevægeligt fæstede i den bløde og tykke, Mellemkjæbebenene beklædende Hud, har min Fisk, foruden disse otte Tænder, ogsaa et Par Smaatænder paa hvert af Overkjæbebenene; de sidde tæt op til Benets øverste, til Mellemkjæbebenene stødende Ende, stemme i det væsentlige overeens med Mellemkjæbetænderne og ere navnlig ogsaa bevægelige ligesom disse, men sidde naturligviis i en anden Retning, da Mellem- og Overkjæbebenene danne en Vinkel indbyrdes; den af de to Overkjæbetænder, som sidder nærmest op til Mellemkjæben, er større end den anden, men dog flere Gange mindre end Mellemkjæbetænderne. Da disse Overkjæbetænder ere saa meget smaa, kunne de unægtelig let oversees, og havde der kun foreligget en Undersøgelse af en eneste tidligere bekjendt *Parodon*-Art, vilde jeg maaskee have havt Betænkelse ved at antage deres Forekomst hos min *Parodon* for noget for den særegent; men at de skulde have været overseete hos tvende andre Arter og det af to forskjellige øvede Ichthyologer, forekommer mig mindre rimeligt, især naar den ene af dem er en saa nøiagtig og samvittighedsfuld Iagttagelse som Prof. Kner. Ogsaa hvad Underkjæbens Tænder an-

gaaer viser der sig en Forskjel fra Forholdet hos de tvende andre Arter, idet der ikke som hos disse findes 3, men kun 2 Tænder paa hver Side, ubevægeligt fastvoxede til Kjæbens opstigende Green. Foruden disse Afvigelser i Tandforholdet, der skiller vor Fisk lige skarpt fra enhver af de tvende ældre Arter, synes der desuden (ialfald efter den af Kner givne Figur at dømme) at være en Forskjel tilstede mellem den og *Parodon nasus* i Mellemkjæbetændernes Form; medens nemlig Kner hos sin Art afbilder disse Tænders skjærende fintakkede Rand ganske lige, og medens selve Tænderne paa hans Figur see ud som om de bestode af en tynd Stilk, der nedad til ganske pludseligt udvider sig pladeformigt, er (som Fig. 4 paa Tab. II tydeligt viser) hos min *Parodon* den takkede Rand buet og Tænderne selv blive ganske jævnt bredere nedad mod denne Rand. I Antallet af Takkerne langs den skjærende Rand er der derimod ingen Forskjel, thi der tælles ogsaa hos min Fisk 11—13 paa hver Tand. Hvorvidt der, hvad Formen af disse Tænder angaaer, finder nogen Forskjel Sted ogsaa mellem min Art og *Parodon suborbitalis*, kan neppe med synderlig Sikkerhed afgjøres ved Hjælp af den korte Beskrivelse og den mindre tydelige Afbildning, som Valenciennes har givet af Tænderne hos førstnævnte.

Tungen sidder temmelig langt tilbage, og ender med en smal fri Spidse; bagved Mellemkjæbebenet findes et temmelig stort Hudseil. Næseborene ere kun adskilte ved en tynd Hudvæg; og Infraorbitalbuens Been forholde sig ganske som hos de tvende andre Arter.

Rygfinnen sidder, som jeg allerede har bemærket, lidt foran Fiskens Midte; af dens 11 Straaler ere de tvende første udeelte; den forreste er halv saa lang som den anden, den tredie er den længste i Finnen; den bageste, som er spaltet heelt ned til Roden og saaledes let kan tælles som to, er ubetydeligt længere end den første. Fedtfinnen er paa ingen Maade usædvanlig lille, saaledes som det skal være Tilfældet hos *P. suborbitalis*, men maa snarere kaldes stor og sid-

der lodret over den bageste Straale i Gattinnen; denne sidste har 9 Straaler, af hvilke den forreste er udeelt ligesom den anden, men kun er halv saa lang som denne. Fra fjerde Straale af aftage Straalerne atter meget hurtigt i Længde, og den bageste er $2\frac{1}{2}$ Gang kortere end den første spaltede, som er den længste af alle. Finnen er saaledes meget kort, men tillige meget høi fortil, dog naaer den ikke til Halefinnen, naar den lægges ned langs Kroppen. Halefinnen er dybt kløftet, og Kroppens Skjælklædning fortsætter sig lidt ud paa den. Bugfinnerne, som sidde lodret nedenunder de bageste Straaler i Rygfinnen, tælle 8 Straaler, af hvilke den tredie er den længste; naar de lægges fladt henad Bugen, naae Spidserne af dem netop til Gadboret. Brystfinnerne endelig ere meget store, og have 15 Straaler, af hvilke den femte er den længste; den første er udeelt.

Skjællene ere cycloide*), som sædvanligt bagtil kantede med en fin Hudbræmme og vel saa høie som lange; deres forreste Rand er lige afskaaren, men i Midten forsynet med et lille Indsnit eller Hak; den øverste og nederste Rand ere parallelle, den fri Bagrand buet. De største Skjæl ere omtrent 5 Millim. høie og $4\frac{1}{2}$ Millim. lange. Væxtstriberne ere meget tætte; fra Skjæl- lenes Midte udgaae adskillige Furer saavel fortil som bagtil; de ere flere eller færre i Tallet paa Skjæl tagne fra forskjellige Ste- der af Kroppen; Skjæl fra den forreste Deel af Kroppen oven- for Sidelinien frembyde dem i størst Antal, 8 eller 9 løbe bagtil, et Par færre fortil, og paa disse Skjæl udspringe de mere eller mindre parallelt indbyrdes fra en uregelmæssig Fure, der løber ovenfra nedad omtrent midt gennem Skjællet. Paa andre Ste-

---

*) Ved at kaste Blikket paa de Afbildninger, som Prof. Kner har givet af Skjællene af *Parodon nasus* (l. c. Tab. VII fig. 17 b) kunde man let bringes til at formode, at der ogsaa i Skjæl- lenes Bygning var en yderligere og meget væsentlig Forskjel mellem denne og den her beskrevne Art; thi disse Figurer fremstille Skjællene som ctenoide; men da de i hans Beskrivelse udtrykkelig siges at være «ganzrandige», maa der vel af Uagt- somhed være bleven afbildet Skjæl af en anden Fisk istedetfor Skjæl af *Parodon nasus*.

der af Legemet ere de derimod færre i Tallet, og isaafald ustraale de mere som Radier fra et fælles Centrum. Sideliniens Skjæl frembyde som oftest 4 bagtil og 2 fortil løbende Furer; Slimkanalen danner et enkelt Rør, som aabner sig i nogen Afstand fra Skjællets bageste Buerand. Det hele Antal Skjæl, som Sidelinien gennemløber, er 38; fra Nakken til Rygfinnen tælles 12 Skjæl i Række efter hinanden; mellem Rygfinnen og Fedtfinnen ligeledes 12; mellem Ryg- og Bugfinnen endelig findes 8 Skjælradier.

Den friske Fisk frembyder følgende Farvetegning; langs Siderne løber et mørkt, omtrent 3 Millim. bredt Længdebaand fra Gjællelaaget til heelt ud paa Halefinnen; nedenunder dette Længdebaand er Legemet overalt hvidt; paa den Baandet nærmeste Deel viser den hvide Farve tillige en svag Søvglands, men længere ned paa Bugen taber denne sig næsten ganske, og Farven er her porcellainsagtig hvid. Ovenover det mørke Længdebaand har Kroppen i en Brede af 4 Millim. en graagul Farve, som atter er skarpt afgrændset fra en langs Høiryggen løbende graabrun Stribe, der bliver stedse smallere bagtil henad mod Halefinnen, overensstemmende med selve Kroppens Form. Finnerne ere hvide, men blive gule mod Spidsen, med Undtagelse af Halefinnen, hvis Flige ere grønlige i Spidsen.

Med Hensyn til den indre Bygning kan jeg kun anføre, at Maven allerede udvendigt viser sig ligesom deelt i 2 Partier, den Spiserøret nærmeste, nedstigende Deel er meget tyndvægget og noget videre end det opadstigende, næsten cylindriske, mere tykvægede Pyloruspartie; paa Grændsen mellem Mave og Tarm sidde 8 appendices pyloricæ, indbyrdes løst heftede til hinanden ved Bindevæv og nogenlunde krandsformigt ordnede; det længste af disse Vedhæng har en Længde af 8, det korteste af 3 Millim.

Maal:

Totallänge	101 Millim.
Afstand fra Snudespidsen til Indsnittet i Halefinnen .	94 —
— - — - Rygfinnen	38 —
— - — - Gattet	58 —

Høiden over Nakken	11 Mill.
— ligeforan Rygfinnen	19 —
— ved Gattet	15 —
— foran Halefinnen	10 —
Afstand fra Snudespidsen til Gjællelaagets Bagrand .	18 —
— - - - Øiet	7 —
Øinenes indbyrdes Afstand	6 $\frac{1}{3}$ —
Rygfinnens Længde	9 $\frac{1}{2}$ —
Gatfinnens Længde	6 —
Brystfinnens Længde	18 —
Bugfinnens Længde	14 —

Fisken synes at være sjelden; idetmindste er det kun lykkedes mig at erholde den en eneste Gang under mine forskjellige Ophold i Minas Geraes, nemlig den 25de Marts 1855, da der i en ubetydelig lille Aa en Fjerdingvei fra Byen Lagoa Santa blev fanget en 10 til 12 Stykker, af hvilke Fiskeren imidlertid desværre kun bragte mig en eneste, medens Resten, trods Fiskens Lidenhed, blev spiist. Noget særligt Navn havde Beboerne ikke for den.

Forklaring over Tavlerne.

- Tab. 1. Fig. 1. *Piabina argentea*, forstørret en Trediedeel.
 — 2. Det opspilede Gab af samme, meget forstørret.
 — 2. — 1. *Characidium fasciatum*, 2 Gange forstørret.
 — 2. Hovedet og den forreste Deel af Kroppen af samme seet nedenfra, samme Forstørrelse.
 — 3. *Parodon Hilarii*, naturlig Størrelse.
 — 4. Det opspilede Gab af samme, meget forstørret.